

Г.В. Матюха, В.А. Угарова
 Мелітопольський державний
 педагогічний університет
 імені Богдана Хмельницького

ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Сучасна іншомовна освіта висуває перед педагогами складні професійні завдання, серед яких провідним є підвищення мотивації учнів до вивчення іноземної мови. Мотиви спонукають учнів до задоволення потреб у спілкуванні, діяльності й у певній формі поведінки. Мотивація сприяє розвитку творчих здібностей школярів, які реалізуються під час іншомовної мовленнєвої діяльності.

Проблему мотивації навчання досліджували вчені, психологи та педагоги (О.Асмолов, О.Ковалев, О.Леонтьєв, П.Симонов, В.Сухомлинський та ін.).

Високий рівень мотивації вивчення іноземної мови досягається за допомогою створення психолого-педагогічних умов організації навчального процесу. Головним для вчителя є спонукати школяра робити все з власної волі і за власним бажанням, адже кожен учень інтенсивно розвивається саме в процесі навчальної діяльності. Вивчити англійську мову поза межами іншомовного середовища дуже складно. Тому провідним завданням учителя іноземної мови є створення навчальних ситуацій спілкування, максимально наблизених до життєвих і з використанням різних методів і прийомів роботи. Дуже важливим фактором є прищеплення учням інтересу до культурних цінностей країни, мова якої вивчається.

На сьогодні ефективність розвитку в учнів мовленнєвих умінь підвищується за умови використання на уроках англійської мови нетрадиційних методів та інноваційних технологій навчання. Важливого значення в навчанні іноземної мови набуває створення умов для формування зовнішньої і внутрішньої мотивації учнів. Це передбачає усвідомлення учнями теоретичної і

практичної значущості предмета, створення ситуацій успіху, максимально використовуючи при цьому проектну методику, рольові ігри, пошуково-творчі завдання тощо.

О.Г. Асмолов окреслив галузь психології мотивації як таку, що включає в себе три групи факторів. До першої групи чинників науковець відносить джерела діяльності та причини, що спонукають до цієї діяльності: потребу в самовдосконаленні, життєві цінності та сенс життя. Фактори цього рівня є завжди узагальненими та не змінними.

Друга група включає фактори, що забезпечують вибір спрямованої діяльності в конкретній ситуації. Часто цей вибір робиться без участі свідомості, автоматично.

Третя група охоплює чинники, що відповідають за власне регуляцію, спрямованість діяльності на реалізацію мотиву. Сам мотив – це стартова точка. Він породжує свої вторинні регулятори, що дозволяють довести діяльність до кінця. Сюди відносяться цілі, настанови, емоційні процеси, тобто все те, що супроводжує план діяльності [1, с.145].

На уроках англійської мови необхідно створювати таку атмосферу, за якої навчальна діяльність учнів буде цікавою. Вони повинні сприймати процес оволодіння іноземною мовою як радість пізнання та долання труднощів [2, с.32]. Головне завдання вчителя при цьому – своєчасно пробудити в учнях мотивацію, підтримати її й розвивати. Для цього необхідно визначити можливі джерела мотивації:

1. Усвідомлення й прийняття учнем соціального замовлення з необхідності вивчення іноземної мови. Оволодіння англійською мовою відбувається завдяки реалізації потреб суспільства. Учень повинен стати високоосвіченою людиною, здатною до виконання тих завдань, які може поставити перед нею суспільство.
2. Формування в учнів потреб вивчення іноземної мови. Для реалізації мотивів у навчанні іноземної мови необхідно створити умови для самостійного

засвоєння мови учнем. Це може бути метод мовного портфоліо, який забезпечить стійке підвищення інтересу до вивчення іноземної мови.

3. Радість пізнання є постійно діючим джерелом мотивації навчання іноземної мови. В.О. Сухомлинський стверджував, що навчання втрачає свою виховну цінність, якщо воно не забезпечує реальних успіхів. Всі учні не можуть однаково оволодівати навчальним матеріалом, проте кожен повинен зробити те, що йому під силу. Важливо, щоб учні не залишалися на одному рівні, а постійно розвивались, удосконалюючи свої навички та вміння [3, с.102].

4. Вплив особистості вчителя. Велику роль у формуванні належного ставлення учня до вивчення іноземної мови відіграє особистість вчителя. Він повинен постійно самовдосконюватися, демонструвати любов і відданість своїй справі, віру в досягнення успіху та культурно-пізнавальну цінність предмета. Відношення вчителя до предмета передається учням, а значить і стає джерелом мотивації навчання [2, с. 38].

ЛІТЕРАТУРА

1. Асмолов А. Г. Психология личности: культурно-историческое понимание развития человека / Александр Асмолов. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 528 с.
2. Панова Л. С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова. – К.: ВЦ "Академія", 2010. – 328 с.
3. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность / Х. Хекхаузен. – М.: Педагогика, 1986. – 408 с.